

Vänsterpress om Jemen – början av april 2015

Innehåll

Flamman	1
<i>Saudiarabien anföll Jemen</i>	1
Internationalen	2
<i>Flygbombningar över Jemen</i>	2
<i>Jemens unga demokrater i korselden</i>	3
<i>”Nej till inbördeskrig – ja till självbestämmande för Jemens folk</i>	4
Offensiv	6
<i>Saudiska bomber över Jemen</i>	6
Proletären	7
<i>Därför är kontrollen av Jemen viktig</i>	7
<i>Sluta bomba Jemen!</i>	10
<i>Saudiskt bombkrig underblåser kaoset i Jemen</i>	11

Flamman

SaudiArabien anföll Jemen

Henning S Rubin

Flamman 2/4 2015

Ett större krig hotar på Arabiska halvön efter SaudiArabiens intervention i Jemen i slutet av förra veckan. Hundratals människor har dött i flygattacker och en markinvasion kan vara nära.

Redan i höst bröt statsmakten i Jemen i princip samman. I januari i år tog huthirebellerna från norra Jemen över makten i huvudstaden Sana'a. Efter en kraftsamling avancerade rebellerna i förra veckan snabbt mot Aden för att slutgiltigt ta över makten i landet. Jemens president Abd-Rabbu Mansour Hadi flydde då från landet och krävde en utländsk intervention för att återetablera hans makt i landet.

Utländska stater började snabbt dra tillbaka sina medborgare ur Jemen, uppenbarligen i väntan på en sådan intervention. Den kom på torsdagen när SaudiArabien och ytterligare nio arabiska stater började flygbomba mål i hela Jemen. De utländska attackerna beskrivs som förödande och det rapporteras att många civila har dödats. En saudisk attack mot ett flyktingläger i nordvästra Jemen krävde enligt lokala medier upp till 100 dödsoffer.

Utländska makter

Den shiamuslimska huthimilisens frammarsch är bara det senaste kapitlet i Jemens blodiga nutidshistoria. Ofta var det utländska makter som var inblandade i de talrika inbördeskrig som utkämpades i Jemen under de senaste decennierna. Efter att britterna tvingades lämna södra Jemen år 1967 och Sydjemens kommunistiska regim avgick år 1990 är det framför allt SaudiArabien och USA som har bidragit till att landet är ett av världens 48 minst utvecklade länder. De båda länderna har pumpat mängder av vapen till Jemen. Jemen har dessutom i årtal varit kontinuerligt utsatt för dödliga drönarattacker i USA:s regi, och det var ingen slump att den största gruppen interner i USA:s ökända tortyrfängelse i Guantanamo var jemenitiska medborgare.

Protesterna mot vanstyret har ökat, inte minst sedan den arabiska våren år 2011, men det blev till slut en shiamuslimsk milis som avsatte presidenten. Om huthimilisens militära framgångar beror på stöd från Iran, vilket Arabförbundet hävdar, eller på andra faktorer är oklart. Tidningen *Washington Post* skriver i sammanhanget att USA har leverat vapen för nära tre miljarder kronor till Jemen sedan år 2007. Tidningen noterar att ingen vet vem det är som kontrollerar dessa i dagsläget. Många av dessa kan mycket väl ha hamnat i huthirebellernas händer.

Arabförbundet vill ha krig

Det långvariga kriget mot terrorismen har splittrat landet och har också använts av olika regeringar för egna syften. Jemens regering har sålunda kunnat föra krig mot just huthierna, som kämpar för större regionalt självstyre och inflytande i politiken, sex gånger under de senaste tio åren. Redan år 2009 intervenerade SaudiArabien och flygbombade mål i norra Jemen. Så skedde alltså igen i slutet av förra veckan. Motiveringen för detta är att de shiamuslimska huthierna anklagas för att samarbeta med Iran. På söndagen slöt därför Arabförbundet officiellt upp bakom SaudiArabien. Arabförbundets medlemsstater deltar i attacken mot Jemen och vill nu bygga en gemensam armé för att bekämpa "det extremistiska hotet" på Arabiska halvön. Enligt förbundets generalsekreterare Nabil Al-Arabi ska "aktionen" fortsätta tills rebellerna i Jemen kapitulerar och en insats av markstyrkor är möjlig.

Internationalen

Flygbombningar över Jemen

Anders Karlsson

Internationalen 5/4 2015

- **Tio länder är med i bombkoalitionen**
- **Idag verkar Jemen befinna sig i ett krig utan slut**
- **Hoppet står till att demokrati-rörelsen får en renässans**

Sedan 26 mars har en koalition av tio stater utfört nattliga flygbombningar över Jemen, främst mot huvudstaden Sanaa. Koalitionen leds av Saudiarabien och består i övrigt av Bahrain, Egypten, Förenade Arabemiraten, Jordanien, Kuwait, Marocko, Pakistan, Qatar och Sudan. USA understöder koalitionen med logistik och underrättelseinformation. Saudiarabien uppges också ha dragit samman en invasionsberedd styrka – bestående av 150 000 man – vid gränsen mot Jemen.

Bakgrunden till bombattackerna är att den shiamuslimska och iranvänliga Houthi-milisen är på väg att ta kontroll över stora delar av Jemen. Milisen har sin geografiska bas i ett shia-dominerat område i norra Jemen gränsande mot Saudiarabien. Man har sedan många år tillbaka fört en väpnad kamp mot centralmakten för en utvidgad autonomi och för ett större inflytande över regeringspolitiken. I september 2014 genomförde så Houthi en större offensiv, intog huvudstaden Sanaa, avsatte den sittande presidenten al-Hadi samt upplöste parlament och regering. Al-Hadi lyckades sedermera att fly till landets näst största stad Aden, varifrån han lett landets internationellt erkända regering. Det var efter att Houthi även intagit landets tredje största stad, Taizz, och var på väg att också ta kontroll över Aden, som den internationella koalitionen inledde sitt bombardemang.

En orsak till att koalitionen agerar är att man vill motverka ett växande iranskt inflytande på den arabiska halvön. För Saudiarabien måste nog dock huvudorsaken spåras till att man räds att Houthis framgångar ska uppmuntra den egna shiaminoriteten till en ökad opposition mot centralmakten i Riyadh. Att USA ställer sig bakom koalitionen – och fortsätter att stödja al-Hadi – handlar om geopolitik. USA har i decennier haft goda förbindelser med den styrande regimen i Jemen och man har även en flygbas belägen utanför Aden. USA vill inte förlora kontrollen över det strategiskt viktiga Bab-el Mandeb-sundet, en trång passage som leder från Adenviken i Indiska Oceanien in i Röda havet, varefter sjöfarten har att ta sig genom Suezkanalen. Det uppskattas att ungefär 8 procent av världshandeln trafikerar denna rutt. På andra sidan om sundet har också USA ytterligare en militärbas, Camp Lemonier i Djibouti.

Jemen är idag på väg att bli Mellanösterns nya Libanon, ett land där en mängd av regionens konflikter spelas upp inför öppen ridå, mycket beroende av det maktvakuum som centralmaktens försvagning givit upphov till. Al-Qaida har här under många år haft ett starkt fäste i landets sydöstra del. USA:s drönarbombning har också – liksom även i Pakistan och Somalia – snarare stärkt än försvagat de radikala fundamentalistiska krafterna. I november förra året annonserade så IS sin existens i Jemen. Det var också IS som tog på sig ansvaret för det fruktansvärda terrorrådet i Sanaa 20 mars när självmordsbombningar mot två shiamuslimska moskéer dödade minst 140 människor. I ett uttalande till *New York Times* sa då IS att: ”Huthierna ska veta att Islamska statens soldater inte kommer att vila förrän vi utrotat dem”. Dessutom plågas Jemen av klanbaserade motsättningar och i söder finns det en rörelse som vill bryta sig loss (1967-1990 var Sydjemen en självständig stat).

Koalitionens flygbombningar är som att hålla fotogen på en brinnande eld. Idag är det som att Jemen befinner sig i ett tillstånd av krig utan slut. Det som finns att hoppas på är att den

demokratirörelse som drogs med av den arabiska våren och var så stark under 2011 återigen kan göra sig hörd och överrösta det rådande krigslarmet.

Jemens unga demokrater i korskelden

Arash Hakimnia

Internationalen 10/4 2015

Vi måste kunna se bortom uppdelningen mellan sunni- och shiaislam och vi måste förstå Jemen som den politiska och geo-politiska konflikt den är. Vi måste visa solidaritet med de demokrater som förde arabiska våren till Jemen, menar Arash Hakimnia.

Jemen fortsätter sjunka ner i kaos med saudiska flygbombningar och strider mellan de shiitiska houthierna och sunnitiska grupper mer eller mindre allierade med al-Qaida och IS. I ett sådant här läge är det lätt för delar av vänstern att välja sida enligt en tvåpolig världsuppfattning. En del kommer rusa till houthiernas stöd i anti-imperialismens namn och för att stödja vad som uppfattas som ett motstånd till IS.

Det är lätt att sympatisera med shiiterna i Jemen som marginaliserats och diskriminerats under lång tid. Samtidigt måste man hålla i huvudet att Jemen är ett land med miljoner fattiga och där en enskild grupp som förvisso länge varit marginaliserad med vapen i hand mycket väl kan förvandlas till en ny förtryckare.

I Dokument utifrån förra veckan visades hur houthierna efter att ha gripit makten avancerar söderut mot sunnitiska områden och det tidigare socialistiska södra Jemen. De förnekar att de har en sekteristisk agenda men likväl har de tillsatt shiitiska imamer i sunni-moskéer i huvudstaden Sanaa och infört shiitiska böneritualer. De extrema sunniterna kring al-Qaida och IS är betydligt öppnare med sin sekterism där shiiter fördöms som avfallingar men det är inte skäl nog att välja det dåliga före det sämre.

Överhuvudtaget måste vi se bortom uppdelningen mellan sunni och shia – detta är i första hand en politisk och geo-politisk konflikt. Saudiarabien har gång på gång intervenerat militärt i det fattiga grannlandet. *Fria tidningens* Per Björklund har skrivit om hur den saudiska monarkin stöttade den shiitiska kungen i Nordjemen när denne ställdes inför ett republikanskt uppror på 1960-talet. Saudiarabien är fortfarande intresserat av att upprätta en landkorridor till Indiska oceanen för att minska sitt beroende av oljetransporterna genom Hormuz-sundet där Iran har ett stort inflytande. USA har också ett intresse av att skydda sitt inflytande över Jemen och sin flygbas i södra Jemen mot de antiamerikanska houthierna. Saudiarabien är också rädda för ett internt shia-färgat uppror mot den sunnitiska monarkin.

Saudiariabiens anspråk uppbäckade av USA måste tillbakavisas och protester höjas mot flygbombningarna och allt tal om invasion. Om houthiernas framryckning och maktövertagande kastade ner Jemen i fördjupat kaos är det inget mot vad en saudiskledd invasion skulle innebära. När houthierna södra Jemen där också en fientligt inställd rörelse för självbestämmande finns förutom de sunnitiska stammar houthierna strider mot idag, innebär det också förvärrade strider.

Våren 2011 reste sig miljoner jemeniter i ett uppror som tvingade bort diktatorn Ali Abdullah Saleh. Deras förhoppningar om demokrati och social rättvisa har tyvärr grusats för överskådlig framtid. Saleh har enligt flera uppgifter konspirerat med de tidigare fienderna houthierna för att avsätta sin efterträdare Abd-Rabbu Mansour Hadi som nu är i landsflykt i Saudiarabien. Mansour Hadi var inte heller mycket till demokrat då han valdes som ensam kandidat i presidentvalet 2012. Om det är någon sida vi ska välja så är det just de unga demokrater som förde arabiska våren till Jemen. De har visserligen marginaliserats av det politiska kaoset och

striderna, men det finns ingen anledning att i deras frånvaro stödja deras fiender – oavsett om det är Iran-vänliga houthier eller Saudiarabien.

”Nej till inbördeskrig – ja till självbestämmande för Jemens folk

Uttalande

Internationalen 10/4 2015

Folket i Jemen har rätt till självbestämmande och att bilda en regering efter eget val och fri vilja, utan inblandning utifrån eller tvång. Det skriver sex arabiska marxistiska organisationer i följande uttalande som antogs den 2 april.

Vid midnatt mellan den 26 och 27 mars påbörjade, under Saudiarabiens ledning, krigsflygplan från nio arabiska och ett muslimskt land (Pakistan) en attack mot Jemen. Förevändningen var att ta itu med den sekteristiska jemenitiska milisen (Houthi-rebellerna) som antas vara kopplad till islamiska republiken Iran, som hotar att ta kontroll över hela Jemen och störta den myndighet som representeras av Jemens president Abed Rabbo Mansour Hadi.

Den militära kampanjen har fått ett stort antal supportrar i väst-imperialistiska regeringar och fick ett varmt välkomnande av de flesta arabiska regeringarna vid ett toppmöte som hölls i egyptiska Sharm el-Sheikh, mindre än två dagar efter det att fientligheterna inleddes. Förutom stöd till kriget mot Jemen – tills Houthi-upproret krossats, avväpnats, och makten återvänt till president Hadi – beslutade toppmötet att bilda en gemensam militär styrka. Den är tänkt att motverka vad dessa regeringar uppfattar som ett hot mot den arabiska nationen som helhet, för att säkerställa dess skydd, och framför allt, skydda sina egna regimer. De lägger alla meningsskiljaktigheter åt sidan och går samman för att bekämpa all revolutionär kamp i regionen, som visar sig motståndskraftig nog att störta dem.

Saudiarabiens inblandning i Jemens angelägenheter är inte ny. På 1960-talet stödde man helhjärtat med alla medel, inklusive militär kapacitet, rojalister mot den jemenitiska revolutionen som backades upp av Nasser i Egypten. Under den arabiska våren spelade det saudiska kungariket en avgörande roll för att stoppa det fredliga jemenitiska upproret, genom att sätta press med hjälp av Gulfstaternas samarbetsråd (GCC) för att driva igenom en uppgörelse, vilken ledde till president Ali Abdullah Salehs avgång, men höll regimens apparat intakt och orörd. Detta banade väg för Saleh, efter en lång period av fientlighet, att gå samman med Houthi-milisen, ta kontroll över huvudstaden Sanaa, följt av de flesta provinser och regioner i Jemen. Men Houthierna är nu allierade med den iranska regimen och genomför ayatollornas planer, vars nationalistiska strävanden för ett vidare imperium är laddad med religiös ideologi och beväpnade med den sekteristiska splittringens vapen.

Men den nuvarande saudiska aggressionen mot Jemen skiljer sig tydligt från tidigare interventioner, eftersom Riyadh nu kan dra nytta av den amerikanska administrationens otaliga krig i regionen och det sätt på vilket den genomför nya imperialistiska kampanjer sedan kriget mot Irak 1991. En bred koalition av nio arabländer och ett icke-arabiskt land (Pakistan) kallade omedelbart alla arabiska regeringar, med undantag av Syriens, till ett toppmöte i Arabförbundets regi. Detta är troligen ett försök att uppnå största möjliga mobilisering av militära styrkor för att engagera sig i ett kostsamt markkrig i Jemen inom en snar framtid, som väntas pågå i flera månader på grund av den oländiga terrängen och bergen i landet.

Ett markkrig kan också leda till en civil konflikt, underblåst av sekteristisk splittring, vilket kan spilla över till grannländerna, arabiska och icke-arabiska. Detta sker i ett sammanhang av en allt snabbare upprustning i regionen, vars största profitörer är de imperialistiska länderna och deras militära institutioner.

Det står klart att det framför allt är civilbefolkningen, som inte har någonting att göra med någon av parterna i konflikten, som kommer att drabbas. Detta i ett land som anses vara en av de fattigaste i den arabiska regionen och i hela världen.

Det är anmärkningsvärt att det arabiska toppmötet inte hade någonting att säga om det palestinska folket, trots den senaste tidens israeliska krig mot Gaza, de enorma mänskliga och materiella förlusterna och medan många av dess folk ännu väntar på rehabilitering och på att återvända till sina hem. Dessutom fortsätter den sionistiska fienden med bosättningspolitiken på Västbanken och i Jerusalem, med avsikt att radera bostäder och byggnader, palestinsk jordbruksmark, samt kontinuerlig misshandel av palestinier, genom dödande, fängslande, tvångsförflyttning och begränsningar av rörligheten.

Däremot har dessa härskare valt att förklara krig mot ett annat fattigt arabland. De kommer att bilda en enad arabisk militär styrka för att engagera sig i kommande krig. Men inte ett krig mot den sionistiska staten. Det enda krig dessa regimer är intresserade av att leda riktas mot potentiella och nuvarande folkliga uppror och uppror i arabvärlden, medan de begränsar sitt stöd till den palestinska saken genom att betala premier till förmån för den palestinska Oslo-myndigheten på Västbanken.

Vi, de revolutionära marxistiska organisationer som undertecknat detta uttalande, fördömer starkt de aggressionshandlingar som utförts av Houthi-miliser i allians med militären, som fortfarande kontrolleras av den tidigare tyrannen av Jemen, Ali Abdullah Saleh, och med starkt stöd av mullornas islamiska republik i Iran. Vi fördömer också den senaste tidens angrepp från Konungariket Saudiarabien och dess allierade i denna brutala kriminella process och kräver upphörande av fientligheterna mellan alla inblandade parter och ett tillbakadragande av all utländsk militär från Jemen. Alla intervenerande imperialistiska fraktioner, oavsett om det är Iran eller de olika Gulf-regimerna, särskilt Saudiarabien, måste tvingas att betala en stor ekonomisk kompensation för att lindra de allvarliga förlusterna för folket i Jemen, på senare år, på grund av de våldsamma ingripandena från dessa regimer.

Slutligen menar vi att folket i Jemen har rätt till självbestämmande och att bilda en regering efter eget val och fri vilja, utan inblandning utifrån eller tvång.

- *Nej till all inblandning från utländska reaktionära regimer i Jemen, vare sig det är Iran eller Saudiarabien och dess allierade*
- *Ner med kören av korrupta förrädare som träffades i Sharm el Sheikh*
- *Nej till imperialistiska reaktionära militära angrepp*
- *Nej till inbördeskrig och ja till rätten till självbestämmande för folket i Jemen*
- *Ja till alla former av stöd för att sporra den massrevolutionära processen i Jemen*
- *Ja till enighet bland arabvärldens arbetande massor av alla nationaliteter och trosbekännelser*

Revolutionary Socialists (Egypten)

Union of Iraqi Communists (Irak)

al-Munadhil-a (Marocko)

Revolutionary Left Current (Syrien)

Leftist Workers League (Tunisien)

Socialist Forum (Libanon)

Översättning från International Viewpoint av Ronny Åkerberg

Offensiv

Saudiska bomber över Jemen

Jonas Brännberg

Offensiv 5/4 2015

Den 26 mars inledde en allians ledd av Saudiarabien bombningar av de växande delar av Jemen som kontrolleras av den shiitiska houtimilisen. Det upptrappade kriget är del av ett cyniskt maktspel där oskyldiga civila får sätta livet till. Redan har ett flyktingläger blivit måltavla med 40 döda och över 200 skadade och landet hotas nu av en total kollaps i krig och motsättningar.

Offensiv har löpande rapporterat om den förvärrade situationen i Jemen sedan den korrupta och handlingsförlamade USA- och GCC-stödda (Gulfstaternas samarbetsråd) Hadiregeringen slutligen störtades i februari av den shiitiska houthimilisen.

Redan innan hade milisen tagit kontroll över den norra delen av landet och huvudstaden Sanaa. Sedan dess har den fortsatt sin offensiv söder- och österut, med stöd av och i samarbete med de delar av armén som var lojala med den förre diktatorn Ali Abdullah Saleh som tvingades avgå år 2011.

Dagarna innan bombningarna började intog houtimilisen den tredje största staden Taiz och närmade sig den strategiskt viktiga hamn- och affärsstaden Aden. Även om hamnen bara är en spillra av sin forntida storhet, passerar 20 000 fraktfartyg varje år och 3,8 miljoner fat olja varje dag utanför stadens kust.

Den allians som stödjer bombningar består av tio länder: Gulfstaterna Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Kuwait, Qatar och Bahrain samt Marocko, Sudan, Jordanien, Turkiet, Pakistan och Egypten, med ”informations- och logistikstöd” från USA.

Saudiarabiens direkta militära attack har flera orsaker. Ända sedan revolutionen år 2011 i Jemen har Saudiarabien gjort allt för att stoppa en utveckling i Jemen som skulle kunna ge hopp åt de förtryckta massorna som lider under det medeltida förtrycket under Saudiarabiens kungahus. Istället har kungahuset försökt att återupprätta saudisk kontroll i Jemen. Den förra presidenten Hadi var till stor del Saudiarabiens man.

Det är osannolikt att endast flyganfall i grunden kan ändra maktförhållandena på marken. Hittills har bombningarna inriktat sig på huvudstaden Sanaa och de framryckande styrkorna i söder.

Houthimilisen har de senaste dagarna fortsatt sin marsch mot Aden och intagit den viktiga staden Zinjibar, huvudstad i Abyanprovinsen öster om Aden. Inuti Aden har vapenförråd plundrats av styrkor lojala med Hadi – men också av aktivister i den sekulära södra självständighetsrörelsen. Det finns alltså inget enat försvar av staden.

Saudiarabien hävdar att det ännu inte finns något beslut om att sätta in marktrupper. Ett sådant beslut skulle innebära en massiv upptrappning och skulle mycket snabbt kunna utveckla situationen till ett ”militärt trask”, som skulle bli mycket svårt att ta sig ur med stora risker för regional spridning.

Houthimilisen har med rätta hotat med att Jemen historiskt sett har varit ”en kyrkogård för utländska erövrare”. Arabförbundet har visserligen enats om att sätta upp en gemensam militär styrka för att hantera situationer lik den i Jemen, men den lär ta månader att upprätta och det är inte alls säkert att länderna kan enas om hur en sådan styrka ska användas.

Attacken i Jemen är också en del av ett stormaktsspel där Saudiarabien, Iran, USA med flera slåss om inflytande i regionen. Saudiarabien hävdar att houthimilisen endast är ”springpojke” åt Iran och hoppas att konflikten i Jemen ska sätta käppar i hjulet för de så kallade P5+1-förhandlingarna – där FN:s säkerhetsråds fem permanenta medlemmar plus Tyskland förhandlar om att lyfta sanktionerna mot Iran i utbyte mot att Iran begränsar sitt kärnenergiprogram.

I grunden handlar förhandlingarna om att Iran i praktiken har blivit en viktig stabilitetsfaktor och allierad till USA och Väst i till exempel striderna mot IS i Irak.

Konflikten i Jemen komplicerar saker ytterligare för USA. Till exempel planerar shiitiska milismän från Irak – som nu strider tillsammans med USA mot IS – att resa till Jemen för att slåss mot en USA-stödd allians ledd av Saudiarabien. ”Vi har till slut lyckats komma på ett sätt att föra ett krig via ombud mot oss själva”, som komikern Jon Stewart så pricksäkert formulerade den uppkomna situationen.

Även om houthimilisen skulle kunna slås tillbaka är frågan vad som kommer i deras ställe. En annan kraft som slåss mot houthierna och som har marktrupper på plats är nämligen AQAP – al-Qaida på den Arabiska halvön.

Houthimilisens styrka är dock inte beroende av Iran, vars stöd hittills mest har varit i ord. De har istället kunnat utnyttja en situation där den gamla regimen varit totalt diskrediterad utan några lojala styrkor.

När Houthimilisen intog huvudstaden Sanaa kom den också över vapen och annan militärutrustning värd en halv miljard USA-dollar, som USA-regimen hade utrustat Saleh och senare Hadi med. Med tanke på detta – och att Jemen redan innan revolutionen år 2011 var det land i världen med flest vapen per invånare – lär den Saudiarabienledda alliansens blockad mot jemenitiska hamnar inte leda till mindre strider, utan endast ytterligare till humanitära umbäranden för den plågade befolkningen. Enligt Amnesty International är mänskliga rättigheter i ”fritt fall” och ”fredliga protester har blivit en livshotande aktivitet”.

Bombningarna av Jemen är ett högt spel av Saudiarabien, som har beväpnats till tänderna av USA, Sverige och andra vapenexportörer, och dess nytillträdde kungliga despot. Bomberna kan mycket väl få sin egen logik med ett upptrappat krig som riskerar att sprida sig.

Jemens befolkning, som förr levt sida vid sida oavsett religiös identitet, får betala ett oerhört högt pris när diktatoriska regimer och stormakter strider om att försvara sina intressen och i slutändan sina vinster och rikedomar.

Proletären

Därför är kontrollen av Jemen viktig

Patrik Paulov

Proletären 25/3 2015

Allt fler varnar för att Jemen går mot fullskaligt inbördeskrig och sammanbrott. I den jemenitiska konflikten finns många inhemska men också inflytelserika utomstående aktörer. Vem som kontrollerar Jemen har nämligen ekonomisk och politisk betydelse långt utanför dess gränser.

I samband med fredagsbönen förra veckan inträffade vad som beskrivs som den värsta terrorattacken i Jemens historia. En serie självmordsbombare slog till i huvudstaden Sanaa mot flera moskéer som främst besöks av shiamuslimer.

Över 140 personer dödades och mångdubbelt fler skadades.

Enligt medierapporter har Islamiska staten (IS) tagit på sig dådet. Den sunniextremistiska terrorgruppens syfte med attacken var att slå till mot de shiamuslimska Huthirebeller som sedan september förra året kontrollerar huvudstaden.

New York Times citerar ett inspelat uttalande från IS där en röst säger: ”Huthierna ska veta att Islamiska statens soldater inte kommer vila förrän vi har utrotat dem.”

Attentatsvågen förra veckan utgör en del av en komplicerad maktkamp. De bakomliggande orsakerna handlar om alltifrån enskilda etniskreligiösa gruppers missnöje till kampen om kontrollen över en av världens viktigaste handelsvägar.

Turbulensen i Jemen går långt tillbaka i tiden. I landet finns en rad motsättningar som bidrar till det aktuella kaoset.

Den framryckande Huthirörelsen representerar den shiamuslimska minoriteten i landet, som under lång tid sett ansett sig vara diskriminerad av de sunnimuslimska makthavarna i Sanaa. I områdena längst i norr har det under många år pågått strider mellan Huthimiliser och Jemens armé.

I södra Jemen finns en stark separatistisk rörelse med bas i hamnstaden Aden, landets andra största stad. Jemen var delat i två stater åren 1967-1990. Nordjemen var ett kapitalistiskt, konservativt land. Sydjemen tillhörde det socialistiska blocket och var ett resultat av befrielsekampen mot den brittiska kolonialmakten.

Många av invånarna i det forna Sydjemen anser att enandet missgynnat dem och skett på det forna Nordjemens villkor.

En tredje orsak till det växande kaoset är att Jemen efter 11 september 2001 blivit en bas för al-Qaida och därmed en måltavla i det USA-ledda kriget mot terrorismen.

Länge påstods att det var centralregeringen i Sanaa som bombade de så kallade stamkontrollerade områdena i sydöstra delen av landet. Numera är det allmänt känt att det är USA som ligger bakom det blodiga drönarkriget i Jemen.

Precis som i andra länder som utsatts för återkommande bombningar av de obemannade planen är det många civila som dödats. Det folkliga missnöjet har i sin tur underlättat för al-Qaida att rekrytera nya krigare.

Resultatet av USA:s krig mot terrorismen i Jemen är snarast att terroristerna blivit fler och bättre organiserade.

Motsättningarna i landet har skärpts under de senaste åren. Jemen var ett av de länder där den arabiska våren fick störst genomslag. Efter ett år av protester, där också Huthirörelsen gick ut på gatorna, avgick i februari 2012 president Ali Abdullah Saleh efter 33 år vid makten. Trots hans nära allians med USA var det folkliga missnöjet för stort för att Saleh skulle kunna räddas.

Abd Rabbuh Mansur Hadi blev ny president efter att ha utsetts i ett val med honom som enda kandidat.

Hadis tal om skapa ett nytt Jemen förverkligades aldrig. De senaste månadernas utveckling visar att de ovan beskrivna konflikterna snarare fördjupats ytterligare.

Huthirebellerna gick i september 2014 in i huvudstaden Sanaa. Att intåget i Sanaa knappt stötte på något motstånd har flera förklaringar. Huthiernas motstånd mot USA-imperialismen och Israel väcker sympati. Detsamma gäller dess kritik mot att Hadiregeringen gav efter för Internationella valutafonden (IMF) och avskaffade bränslesubventionerna.

Det finns också ett allmänt utbrett missnöje över att den arabiska vårens protester inte lyckades göra slut på korrupktion och vanstyre.

Efter Huthirebellernas intåg sattes president Hadi i husarrest. I februari lyckades han fly söderut och i söndags gjorde han sitt första tv-framträdande från staden Aden i söder. Hadi krävde att Huthierna ska lämna ifrån sig makten och komma till fredssamtal i Saudiarabien.

Det framstod som en meningslös vädjan. Samma dag ryckte Huthierebellerna fram till landets tredje största stad, Taiz, på vägen mellan Sanaa och Aden.

Det är inte bara den fördrivne presidenten och de tidigare makthavarna som räds Huthierna framfart.

Moskéattackerna i Sanaa är ett tecken på att sunniextremisterna i al-Qaida och dess efterföljare Islamiska staten ser den shiamuslimska rörelsen som sin huvudfiende. Detta trots att Huthierna hela tiden fördömt USA:s drönarkrig i Jemen.

En viktig aktör i spelet är grannlandet Saudiarabien. Den saudiska regeringen har tillsammans med andra Golfstater pumpat in mångmiljardbelopp för att stödja president Hadi och hålla Huthierna borta från makten.

Huthierna anses enligt saudierna vara den historiska fienden Irans förlängda arm i Jemen. Även om det iranska shiamuslimska styret av tradition har kontakter med och i varierande omfattning stödjer shiamuslimska grupper i andra länder så lär påståendet om att Huthirebellerna styrs från Iran vara en grov överdrift. Den shiamuslimska rörelsen i Jemen är folkligt förankrad och drivs av egna intressen.

Att saudierna vill slå ner all shiamuslimsk rörelse i regionen beror troligen mest på Saudi-arabiens rädsla för att den egna shiitiska minoriteten ska inspireras till protester.

Saudiarabien har tidigare agerat militärt i Jemen. I bombanfall mot Huthirebellerna 2009 var man nära att döda dess ledare. Saudiernas användande av US-amerikanska vapen i Jemen har stärkt Huthirebellernas USA-motstånd.

Brittiska The Guardians utsända i Jemen rapporterar att saudierna nu tar till en mer drastisk taktik, som ytterligare eldar under kaoset i Jemen och splittringen mellan landets invånare. Saudiarabien och rika affärsmän bidrar nämligen till att beväpna och träna krigare i de sunnimuslimska stamområdena i sydöst för att sätta stopp för Huthierna.

USA-imperialismens terrorkrig i Jemen och övriga regionen är en viktig orsak till den nuvarande kaotiska utvecklingen i landet. Men samtidigt är det växande hotet från al-Qaida och IS ett för USA användbart argument för fortsatt inblandning.

USA delar saudiernas farhågor om ett mer Iranvänligt styre i Sanaa. Men det finns ett större strategiskt intresse bakom dess långvariga inblandning i Jemen, nämligen kontrollen av Bab el Mandeb-sundet.

Det är den smala passagen mellan Adenviken och Röda havet. Här åker lastfartyg från hela världen som passerat eller ska passera genom Suezkanalen. Detta är en av världens viktigaste sjöfartsleder och uppges omfatta åtta procent av världshandeln.

Kontrollen av Jemen är avgörande för kontrollen av Bab el Mandeb-sundet och indirekt en stor del av världsekonomin.

Det är ingen slump att USA på andra sidan sundet har etablerat sitt viktigaste fäste i Afrika. I den forna franska kolonin Djibouti har USA:s Afrikakommando (Africom) sin enda riktiga militärbas i Afrika, Camp Lemonnier.

På grund av det allt mer kaotiska läget i Jemen har USA utrymt ambassaden i Sanaa och plockat ut all militär personal. Men det betyder inte att Vita huset och Pentagon tagit sina händer från utvecklingen.

Drönarna utgår från baser i Saudiarabien och USA:s diplomater lär fortsatt göra allt vad de kan för att inte tappa inflytandet över Jemen.

Ett möjligt scenario är att en ökad imperialistisk inblandning döljs bakom FN:s namn. En FN-intervention är också vad den fördrivne presidenten i Aden kräver.

Fakta och bakgrund

Strategiskt beläget land

- Jemen gränsar till Saudiarabien i norr och Oman i öster. Är strategiskt beläget vid Adenviken och det smala Bab el Mandeb-sundet till Röda havet och Suezkanalen.
- Centralmakten som utgår från Sanaa är traditionellt svag. I stora områden är det stammarna som är de verkliga makthavarna.

Delad befolkning

- Har drygt 23 miljoner invånare.
- Sunnimuslimerna utgör 60-65 procent av befolkningen, shiamuslimerna 35-40 procent. Cirka en procent beräknas vara icke muslimer.

Ekonomiskt efterblivit

- Är det fattigaste landet på den arabiska halvön.
- Den största exportinkomsten för statskassan kommer från oljan. Men fyndigheterna är betydligt mindre än hos grannländerna.
- Arbetslösheten är cirka 40 procent, siffran för de unga är betydligt högre.
- En tredjedel av befolkningen har inte ens tillgång till den mest grundläggande sjukvård. Än färre har tillgång till rent vatten.

Sluta bomba Jemen!

Patrik Paulov

Proletären 26/3 2015

Så har ännu ett angreppskrig inletts i Mellanöstern. Denna gång är det en koalition ledd av kungadiktaturen Saudiarabien som bombar Jemen och dess folk.

Under gårdagen tog det saudiska flygvapnet kontroll över Jemens luftrum. Attacker har skett mot den av Huthirebellerna kontrollerade huvudstaden Sanaa, vilket orsakat många dödsoffer och stor förstörelse.

Nio andra diktaturer i regionen, från Marocko i väster till Förenade Arabemiraten i öster, deltar i det militära angreppet. Också USA bidrar till bombningarna med logistiskt stöd och underrättelseinformation.

Saudi Arabiens ambassadör i Washington bekräftade på torsdagskvällen att operationen diskuterats och godkänts av Obamaadministrationen.

Saudierna försöker måla upp en bild av att bombningarna är en humanitär insats för att rädda det jemenitiska folket.

Faisal J Abbas, chefredaktör för den i Saudiarabien baserade satellitkanalen al-Arabiya, uttrycker detta tydligt i en kommentar. Efter att ha förklarat att Huthirebellerna stöds av Iran, ”världens största terroristregim” skriver han på kanalens webbsida:

”... man måste komma ihåg att Saudiarabien och dess allierade genomför detta krig i mänsklighetens och civilisationens namn och på hela världens vägnar.”

Men det som nu drabbar Jemen är lika mycket ett kriminellt angrepp som när Saudiarabien invaderade grannlandet Bahrain 2011, eller när Gulfstaterna och Nato samma år anföll Libyen.

Resultatet av kriget mot Jemen riskerar att bli lika illa som det mot Libyen.

Det går inte att bomba bort jemeniternas missnöje med förtryck och fattigdom, vilket är en viktig orsak till Huthirebellernas framgångar.

Det går inte att bomba fram en lösning på de komplicerade motsättningar som ligger bakom konflikten i Jemen. Och det kan definitivt inte göras av utländska makter vars skäl till ingripandet är att gynna egna politiska och ekonomiska intressen.

Detta krig kommer snarast att elda under kaoset och splittringen i det fattiga landet.

Saudiskt bombkrig underblåser kaoset i Jemen

Patrik Paulov

Proletären 1/4 2015

Under Saudiarabiens ledning har ett tiotal stater inlett ett angreppskrig mot Jemen. För folket i Mellanösterns fattigaste land innebär angreppet än mer av död, förödelse och kaos.

Natten mot torsdag 26 mars inleddes bombanfallen mot Jemen. Formellt sägs en koalition av Mellanösterns diktaturstater deltar i angreppet, men det är Saudiarabien som är den politiskt och militärt drivande kraften.

Samma dag som bombningarna inleddes bekräftade Saudiarabiens ambassadör i Washington att anfallet först diskuterats och godkänts av Obamaadministrationen. USA bidrar officiellt med logistiskt stöd och underrättelseinformation.

Bombningarna har i första hand riktats mot huvudstaden Sanaa i den norra delen av Jemen, som sedan september förra året kontrollerats av den så kallade Huthirörelsen. Kriget har redan resulterat i många dödsoffer och mycket förödelse.

Det är inte bara militära anläggningar som angrips. I området kring den internationella flygplatsen har bostadshus bombats. Journalister på plats har mött invånare som sökt efter överlevande i det som återstår av de raserade husen.

Under måndagen skedde den hittills enskilt värsta attacken. Den internationella flyktingorganisationen IOM rapporterar att minst 45 personer dödades och 65 skadades i saudiska flygattacker mot flyktinglägret al-Mazrak i nordvästra Jemen.

Ytterligare en följd av angreppskriget är att internationella biståndsorganisationer avbrutit sin verksamhet. Därmed upphör hjälpinsatser som för många jemeniter är livsavgörande. Närmare två tredjedelar av befolkningen är beroende av humanitärt stöd utifrån.

Måltavlan för den saudiskledda attacken är Huthirörelsen. ”Vi kommer att fortsätta bekämpa Huthirebellerna till dess att de gett upp och överlämnat sina vapen”, förklarade Arabförbundets generalsekreterare Nabil El Araby under toppmötet.

Från saudisk sida hävdas att det de gör är en räddningsaktion för att skydda det jemenitiska folket mot de Iranstödda huthierna, men också en aktion för att slå vakt om demokratin och återföra makten till ”Jemens legitima regering” under den landsflyktige presidenten Abd Rabbuh Mansur Hadi.

Det finns mycket att invända mot Saudiarabiens argumentation.

För det första framför en rad Mellanösternexperter att Irans påstådda inflytande över Huthirörelsen är överdriven. Den är i första hand en inhemsk rörelse med rötter i de shiamuslimska områdena i det nordligaste Jemen. Men dess folkliga bas har vuxit.

När organisationens milis intog mångmiljonstaden Sanaa i höstas mötte de knappt något motstånd. En avgörande orsak till detta är att de förändringar som stora delar av det jemenitiska folket krävde under protesterna 2011 inte förverkligats. Stora orättvisor, korruption och bristen på demokrati är lika stora problem nu som då.

För många jemeniter är huthierna en rörelse som står upp mot de väststödda diktatorerna i Gulfen och deras förtryckarvälden, men också en rörelse som är öppna motståndare till USA:s krig mot terrorismen.

Det huvudsakliga resultatet av detta mångåriga försök att bomba bort al-Qaida från Jemen är ju att terroristgrupperna fått ett starkare fäste i landet.

Vad det gäller demokratiargumentet så är Abd Rabbu Mansur Hadi inte mer folkvald än många andra ledare i regionen. Det var hösten 2011 som Gulfstaterna med stöd av USA och EU hand-plockade den dåvarande vicepresidenten Hadi som lämplig att leda landet efter Ali Abdullah Salehs 33-åriga valde. Dessa stater hade då insett att ett personskifte var nödvändigt för att få stopp på den proteströrelse som fötts ur den arabiska våren.

När Jemens folk gick till val 21 februari 2012 fanns bara en kandidat, Hadi. Valet kantades dessutom av oroligheter. Sveriges radio rapporterade på valdagen att exempelvis hälften av vallokalerna i landets näst största stad, Aden, tvingades stänga på grund av våldet.

Att sauderna anser att Hadi är Jemens legitima ledare är fullt begripligt. De har ju först valt honom och därefter satsat miljardbelopp på att stödja hans styre. Men jemeniterna framstår som betydligt mer kritiska med tanke på hur snabbt Hadis styre fallit samman.

Medan den landsflyktige ”presidenten” Hadi hejar på bombningarna av det egna folket från Saudiarabiens huvudstad Riyad går jemeniterna ut på gatorna i protester mot angreppet.

I söndags genomfördes massdemonstrationer i Sanaa och flera andra städer. Vreden riktas både mot Saudiarabien och dess uppbackare USA. Även om jemeniter som inte alls stöder Huthierna fördömer bombningarna som ett angrepp på hela folket.

Inget tyder på att kriget kommer att få ett snabbt slut. Ett fåtal länder har protesterat, däribland Iran och Irak liksom Ryssland och Kina. Den dominerande reaktionen i västvärlden på detta väpnade angrepp på en suverän stat är tystnad.

Därmed kan den saudiska kungadiktaturen fortsätta att med militära medel försöka återföra sin – och västvärldens – allierade till makten i Jemen. Än blodigare lär det bli om sauderna tillsammans med vännerna i Arabförbundet går in i Jemen med mark-trupper.

För Saudiarabien handlar kriget om att stärka sin egen position som regional stormakt. Här sneglar man ständigt på den historiske fienden Iran, som enligt sauderna alltför mycket kunnat stärka sin position efter USA:s störtande av Saddam Hussein i Irak 2003. I bakgrunden skymtar ett missnöje från Saudiarabien med Obama-administrationens pågående kärnenergi-förhandlingar med Iran.

Kriget handlar också från Saudiarabiens sida om att slå ner missnöjesrörelser i allmänhet i regionen och förtryckta shiamuslimska minoriteter i synnerhet. Om det är något som skrämmer det saudiska kungahuset så är det risken för att det egna folket inspireras att resa sig mot förtryckarna.

För Jemen är detta kriminella krig en katastrof. Det kommer lika lite som andra väpnade angrepp i regionen att lösa landets problem.

Det går inte att bomba bort missnöje med förtryck och fattigdom. Det går inte att bomba bort motsättningar mellan landets regioner och etniskreligiösa grupper.

Och istället för att knäcka huthierna har bombningarna fått rörelsen att intensifiera sin offensiv söderut, där de också möter kraftigt motstånd från invånarna.

Det främsta resultatet av det saudiska angreppet lär vara att det eldar under splittringen och fördjupar nöden i det fattiga landet. Jemen löper stor risk att gå ett liknande öde till mötes som Libyen.